

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/108/2024
Identifikačné číslo spisu:	1116219820
Dátum vydania rozhodnutia:	14.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1116219820.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Eriky Zajacovej v spore žalobcu H. J., narodeného XX. H. XXXX, L., P. XX, zastúpeného Advokátska kancelária ŠČURY, s. r. o., Čadca, M. R. Štefánika 2618, IČO: 47 258 055, proti žalovanej Všeobecná úverová banka, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, o určenie neplatnosti právneho úkonu a o určenie, že úver je bez poplatkov a bezúročný, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o zaplatenie primeraného zadosťučinenia, vedenom na bývalom Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16Csp/27/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. októbra 2023 sp. zn. 15CoCsp/24/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom (v poradí druhým) zo dňa 10. septembra 2020 č. k. 16Csp/27/2016-645 žalobu v celom rozsahu zamietol (výrok I) a žalovanej voči žalobcovi náhradu trov konania nepriznal (výrok II).

1.1. Z dôvodov rozsudku vyplýva, že žalobca sa po zmene žaloby domáhal určenia, že podmienka čl. III. bod 5, veta prvá VOP v znení „v prípade splácania úveru inkasným spôsobom banka zabezpečí účtovanie odplaty za poskytnutie úveru, poplatku za vedenie úverového účtu, poplatkov za odoslanie upomienok, prípadne ďalších poplatkov súvisiacich s príslušným úverovým produktom a platným Cenníkom VUB, a.s., v čase účtovania, a to na ťarchu osobného účtu dlžníka uvedeného v úverovej zmluve, ktorý podpisom úverovej zmluvy vyjadril súhlas s uvedeným postupom zo strany banky“ je neplatná. Ďalej sa domáhal určenia, že spotrebiteľský úver uzatvorený medzi ním a žalovanou dňa 02. októbra 2012 je bezúročný a bez poplatkov, ako aj uloženia povinnosti žalovanej vydať bezdôvodné obohatenie v sume 577,06 eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 577,06 eur odo dňa 06. augusta 2016 do zaplatenia; a tiež uloženia povinnosti žalovanej uhradiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 2.000 eur.

1.2. Súd prvej inštancie posúdil záväzkový právny vzťah žalobcu a žalovanej založený zmluvou o

poskytnutí spotřebitelského úveru „Flexipôžička“ reg. č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 02. 10. 2012 podľa ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. v znení platnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy. Úverovou zmluvou sa žalovaná zaviazala poskytnúť žalobcovi úver vo výške 1.500 eur, ktorý mal žalobca splatiť v sume 2.010,23 eur v 34 mesačných splátkach vo výške po 59,12 eur, s termínom splatnosti 2. dňa v mesiaci formou podľa jeho výberu bankovým inkasom z osobného účtu. Prvá anuitná splátka bola splatná dňom 2. januára 2013 a posledná dňom 2. októbra 2015.

1.3. Okresný súd dospel k záveru, že žalobca relevantné dôvody neplatnosti ním uvádzanej zmluvnej podmienky neuviedol ani nepreukázal. Vo vzťahu k tvrdeniam žalobcu, že nebol s obsahom formulárov ani o podmienkach splácania úveru inkasným spôsobom za poplatky na ťarchu zriadeného osobného účtu pred podpisom zmluvy oboznámený konštatoval, že zmluvu o bežnom účte uzatvoril žalobca so žalovanou ako samostatnú zmluvu dňa 02. 10. 2012. Jej predmetom bolo otvorenie a vedenie bežného účtu v zmysle zvoleného konta, vydanie a používanie debetných platobných kariet, zriadenie a poskytovanie bankových služieb prostredníctvom vybraných služieb nonstop banking a povolené prečerpanie na účte v prípade splnenia podmienok stanovených VÚB, a.s. Na základe uvedenej zmluvy bol žalobcovi otvorený a vedený bežný účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX. Podľa záverečných ustanovení zmluvy, časť obsahu tejto zmluvy bola určená Všeobecnými obchodnými podmienkami VÚB, a.s. pre depozitné produkty a Cenníkom, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Z uvedeného vyplýva, že v prípade zriadenia bežného účtu pre žalobcu išlo o iný záväzkovo právny vzťah a posúdenie týchto podmienok nebolo predmetom tohto konania. Obsahom namietaného znenia čl. III. bod 5 Všeobecných obchodných podmienok bolo, že v prípade, ak si dlžník (spotrebiteľ) vyberie splácanie úveru inkasným spôsobom, veriteľ (banka) zabezpečí účtovanie jednotlivých platieb z osobného účtu dlžníka uvedeného v úverovej zmluve. Žalobca si zaviniel splácanie poskytnutého úveru bankovým inkasom z osobného účtu, ako to vyplýva zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ zo dňa 02. októbra 2012. Tvrdenie žalobcu, že ním uvedená podmienka čl. III. bod 5, veta prvá Všeobecných obchodných podmienok je neplatná, nebolo preukázané, keď nebolo možné vyvodiť, že uvedená zmluvná podmienka je neprijateľná.

1.4. Žalobca sa domáhal voči žalovanej aj určenia, že spotrebiteľský úver uzatvorený medzi ním a žalovanou dňa 02. októbra 2012 je bezúročný a bez poplatkov. Aplikáciou ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. dospel okresný súd k záveru, že úver poskytnutý žalovanou žalobcovi nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov, pretože zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru obsahuje podstatné náležitosti vymedzené v § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. v znení aktuálnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru. K tvrdeniu žalobcu, že v zmluve absentuje podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. údaj o správnej mesačnej výške splátky, že v zmluve je uvedená len celková výška splátky 59,12 eur bez bližšej špecifikácie, súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22. 02. 2018 sp. zn. 3Cdo/146/2017, podľa ktorého nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej-ktorej anuitnej splátky. Najvyšší súd Slovenskej republiky v ďalšom rozhodnutí zo dňa 23. 04. 2018 sp. zn. 4Cdo/187/2017 konštatoval, vychádzajúc z účelu Smernice, právnych záverov vyjadrených v rozsudku Súdneho dvora vo veci C - 42/15 a z účelu § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z., že „pokial’ predmetné ustanovenie hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t. j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne k splátke, ktorá zahŕňa istinu, úroky a iné poplatky.“ Súd prvej inštancie preto neposúdil absenciu uvedeného ako absenciu náležitosti zmluvy, ktorú zákon č. 129/2010 Z. z. sankcionuje bezúročnosťou a bezodplatnosťou spotrebiteľského úveru.

1.5. K tvrdeniu žalobcu, že na prvej strane zmluvy absentuje termín splátky v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. okresný súd uviedol, že dátum prvej a poslednej anuitnej splátky bol v zmluve určený v Základných podmienkach bod 1, a to dátumom 02. 01. 2013 a dátumom 02. 10. 2015 (strana 1 zmluvy). V bode 4 (strana 2 zmluvy) je uvedené, že termín splatnosti istiny a úroku je totožný s dátumom splatnosti mesačnej anuitnej splátky, ktorý pozostáva zo splátky istiny a úroku. Termín splatnosti mesačnej splátky (istiny a úroku) je ku dňu, ktorý sa číselne zhoduje s dátumom splatnosti prvej anuitnej splátky uvedenej v bode č. 1 tohto článku, takže údaj o termíne splátky je v zmluve uvedený.

1.6. K argumentácii žalobcu, že v zmluve absentuje údaj o iných poplatkoch súd prvej inštancie

neprihliadol, pretože mal za preukázané, že v zmluve (na strane 2) boli poplatky uvedené v bode 7 Základných podmienok (Poplatky platné ku dňu uzavretia tejto zmluvy), a to poplatok za poskytnutie úveru v sume 0 eur, poplatok za vedenie úverového účtu v sume 0 eur mesačne, poplatok za prvú upomienku v sume 10 eur, poplatok za každú ďalšiu upomienku 40 eur, poplatok za vystavenie upozornenia ručiteľovi v sume 10 eur, poplatok za predčasné splatenie alebo mimoriadnu splátku 1 %, resp. 0,5 % z predčasne splatenej čiastky úveru/mimoriadnej splátky, poplatok za zmenu zmluvných podmienok zo strany klienta 40 eur.

1.7. Tvrdenie žalobcu, že zmluva neobsahuje správny údaj o celkovej výške spotrebiteľského úveru, keď mu bola žalovanou poskytnutá len suma 1.490 eur, nie suma 1.500 eur, považoval okresný súd za nepreukázané. Žalobca toto tvrdenie preukazoval výpisom z bežného účtu zo dňa 31. 10. 2012, z ktorého vyplynulo, že na bežný účet žalobcu bola dňa 02. 10. 2012 poukázaná suma úveru 1.500 eur a žalobca dňa 02. 10. 2012 uskutočnil výber finančných prostriedkov v sume 1.490 eur, čo preukázal potvrdením o výbere v hotovosti z toho istého dňa. Taktiež tvrdenie žalobcu, že zmluva neobsahuje presnú výšku úveru, keď celková čiastka splatná spotrebiteľom uvedená v zmluve je reálne neznáma a odporuje § 9 ods. 2 písm. g) označeného zákona, nebolo preukázané. V zmluve a základných podmienkach v bode 3 je uvedená výška úveru 1.500 eur a celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť v súvislosti s poskytnutým úverom je suma 2.010,23 eur, pri ktorej je uvedené, že z toho výška istiny predstavuje sumu 1.500 eur, výška celkových nákladov dlžníka sumu 510,23 eur a priemerná ročná percentuálna miera nákladov predstavuje výšku 45,60 %.

1.8. Okresný súd sa nestotožnil ani s tvrdením žalobcu, že úver je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov, keďže písomná forma textu všetkých dokumentov je obsahovo nezrozumiteľná pre nečitateľnosť, čo je v rozpore s § 39, § 40, § 53 ods. 1, ods. 2, § 53c Občianskeho zákonníka. Prvoinštančný súd konštatoval, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená dňa 02. 10. 2012, preto na ustanovenie § 53c Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. 06. 2014 neprihliadol, keď zo zmluvy je zrejmé, že predmet a cena nie sú uvedené menším písmom ako iná časť zmluvy s výnimkou názvu zmluvy a označení jej častí, keď podľa názoru okresného súdu veľkosť písma bola štandardná a zmluva je čitateľná.

1.9. K tvrdeniu žalobcu, že poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu, že žalovaná nekonala s potrebnou odbornou starostlivosťou, keďže posudzovala žalobcovu úverovú bonitu bez údajov o výdavkoch na zabezpečenie základných životných potrieb a údajov o peňažných záväzkoch znižujúcich príjem, t. j. v rozpore s § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. a nepreukázala, na základe akých dokladov skúmala jeho bonitu, ani že by posudzovala akékoľvek údaje o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, súd prvej inštancie uviedol, že sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre neskúmanie bonity dlžníka (spotrebiteľa) bola do zákona č. 129/2010 Z. z. (správne č. 129/2010, pozn.) zavedená až novelou účinnou ku dňu 01. 01. 2013, ale zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru bola uzatvorená dňa 12. 10. 2012. Dodal, že obsah odbornej starostlivosti korešponduje aj s vymedzením tohto pojmu v čl. 2 písm. h/ Smernice č. 2005/29/ES, zo dňa 11. 05. 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľovi na vnútornom trhu, podľa ktorého odborná starostlivosť je úroveň špeciálnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od obchodníka pri jeho konaní voči spotrebiteľom, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňujúcej sa v oblasti obchodníckej činnosti. Zákon o spotrebiteľských úveroch ukladá spotrebiteľovi povinnosť poskytnúť veriteľovi údaje umožňujúce posúdiť veriteľovi jeho schopnosť splácať úver. Žalobca v žiadosti o flexipôžičku - bezúčelová zo dňa 30. 09. 2012 uviedol, že je rozvedený, k počtu vyživovaných detí uviedol 0, že je ekonomicky neaktívny a jeho čistý príjem je vo výške 280,60 eur, iné záväzky ani zrážky zo mzdy na základe súdneho rozhodnutia vykonávané nemá a predložil potvrdenie Sociálnej poisťovne o výpláte dôchodkových dávok mesačne vo výške 280,60 eur. Predmetom spotrebiteľského úveru bola suma 1.500 eur s lehotou splatnosti 36 mesiacov, pri mesačnej splátke 59,12 eur, čo bolo dôvodné vyhodnotiť tak, že u žalobcu je potenciál uvedený úver splácať a je reálne, že počas trvania zmluvného vzťahu žalobca bude schopný svoj záväzok z úveru plniť.

1.10. Nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 577,06 eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 06. 08. 2016 do zaplatenia posúdil prvoinštančný súd ako nedôvodný. Predpokladom vzniku zodpovednosti z bezdôvodného obohatenia podľa ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka je, aby k obohateniu vôbec došlo a aby obohatenie bolo bezdôvodné. Žalobca

nepreukázal, že na strane žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu úhradou žalobcom tvrdenej sumy 2.071,54 eur. Z predložených listinných dokladov naopak vyplynulo, že zo strany žalobcu bola v súvislosti s poskytnutým spotrebiteľským úverom uhradená iba suma 1.483,52 eur, keď podľa výpisov z účtu žalobcu č. R. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, typ spotrebný úver, bolo v období od 02. 01. 2013 do 30. 12. 2016 realizované inkaso splátok úveru žalovanou spolu v sume 827,82 eur a v hotovosti bola na úver žalobcom uhradená spolu suma 652,69 eur; žalobca neuhradil ani istinu poskytnutého úveru vo výške 1.500 eur. Žalobcom uvádzaná suma úhrady úveru je len súčet vkladov na jeho bežný účet, ktorý je v súvislosti s úhradou poskytnutého úveru irelevantný. Potvrdenia o realizovaní vkladov na bežný účet preukazujú jedine to, že žalobca vložil na svoj bežný účet hotovosť, finančné prostriedky, ale nepreukazujú, že týmito finančnými prostriedkami aj splatil poskytnutý úver, resp. že ho nimi splácal. V úverovej zmluve bolo dohodnuté splácanie úveru formou bankového inkasa z bežného účtu, ktoré mohlo byť realizované len v prípade, ak na bežnom účte žalobcu bol dostatok finančných prostriedkov, čo ale v jeho prípade nebolo.

1.11. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti uplatneného primeraného zadost'učinenia 2.000 eur podľa zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý žalobca odôvodňoval neprijateľnými podmienkami zmluvy, intenzitou zásahu do jeho práv a že za primerané finančné zadost'učinenie považuje uvedenú sumu pre rozpor uhradeného celého záväzku vo výške 2.019,70 eur i preto, že žalovaná sama alebo prostredníctvom iných organizácií na vymáhanie pohľadávok, telefonicky alebo písomne žalobcu vyzývala na uhradenie pohľadávky v sume 1.022,18 eur, čo u neho vyvolávalo stresové situácie a psychické vypätie, stav právnej neistoty a obavy z možnosti zo strany žalovanej uplatňovať si voči žalobcovi neoprávnené plnenia z neprijateľných zmluvných ustanovení. Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. a dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané, že by k porušeniu práv žalobcu zo strany žalovanej došlo.

1.12. Okresný súd uzavrel, že strany sporu znášajú zodpovednosť za skutkový stav a musia dokazovať svoje tvrdenia. Žalobca v kontradiktórnom konaní neunesol bremeno tvrdenia, ani dôkazné bremeno na preukázanie dôvodnosti uplatneného nároku, preto jeho žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

1.13. Výrok o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanoveniami § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a plne úspešnej žalovanej náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal, pretože žalovaná si výslovne náhradu trov konania neuplatnila, keďže jej žiadne trovy konania nevznikli.

2. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom (v poradí druhým po zrušení veci dovolacím súdom z dôvodu opomenutia odvolacieho súdu oznámiť miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami) zo dňa 25. októbra 2023 sp. zn. 15CoCsp/24/2023 rozsudok okresného súdu potvrdil (výrok I) stotožniac sa s jeho dôvodmi, žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok III).

2.1. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd doplnil, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním žalobcu napadnutého rozhodnutia vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil, prečo nepovažoval zmluvnú podmienku čl. III. bod 5 VOP za neplatnú. Odvolací súd sa s týmto odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil a dodal, že žalobca podpisom zmluvy o spotrebiteľskom úvere potvrdil, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Obchodné podmienky, ktorými sa riadia zmluvné strany vo veciach, ktoré nie sú osobitne upravené v úverovej zmluve a že bol s nimi oboznámený (čl. II bod 2., čl. III bod 6. zmluvy o spotrebiteľskom úvere). Prvoinštančný súd správne po preskúmaní predmetnej podmienky dospel k záveru, že nešlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá by sa odchyľovala od zákona a bola v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, alebo vytvárala značnú nerovnováhu v postavení strán, keďže žalobca podpisom zmluvy potvrdil, že sa so všeobecnými obchodnými podmienkami oboznámil a ak k nim mal výhrady, mal tieto vzniesť pred podpisom zmluvy, čo neurobil.

2.2. Odvolací súd súhlasil so záverom okresného súdu, že poskytnutý spotrebiteľský úver nie je možné považovať za bezúročný a bez poplatkov, nakoľko zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky náležitosti vyžadované ustanovením § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., účinného v čase uzavretia zmluvy. Odvoláciu námietku žalobcu, že v zmluve nebol dohodnutý termín splatnosti úveru, resp. je

uvedený nečitateľným písmom odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú, nakoľko súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku dostatočne vysvetlil, že v zmluve sú určené termíny prvej a poslednej splátky, ako aj termín splatnosti mesačnej splátky (istiny a úroku) presne a zrozumiteľne (čl. I bod 1. a 4. zmluvy). Na zmluve je dokonca termín prvej a poslednej splátky zvýraznený, takže niet žiadnej pochybnosti o tom, kedy sú tieto splátky splatné (dňa 2. 1. 2013 a dňa 2. 10. 2015).

2.3. Nebolo možné považovať za dôvodnú argumentáciu žalobcu, že prvoinštančný súd dostatočne neodôvodnil konanie žalovanej, ktorá si bez právneho dôvodu účtovala poplatky za vedenie účtu. Okresný súd vysvetlil, aké poplatky podľa zmluvy bola žalovaná oprávnená účtovať. Žalobca mal u žalovanej zriadený aj osobný účet, z ktorého ak žalovaná účtovala poplatky, tak len spojené s týmto účtom. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku správne rozpísal jednotlivé obraty na tomto účte.

2.4. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi súdu prvej inštancie, pre ktoré považoval zmluvu o spotrebiteľskom úvere za čitateľnú s tým, že žalobca svojím podpisom potvrdil, že si zmluvu prečítal a nebolo možné súhlasiť s tvrdením žalobcu uvedeným v jeho odvolaní o nečitateľnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

2.5. Na námietku žalobcu, že žalovaná nekonala s odbornou starostlivosťou a že neskúmala pred uzavretím zmluvy bonitu žalobcu a nemala oprávnenie vyžadovať od žalobcu jednorazové splatenie úveru odvolací súd uviedol, že s týmito tvrdeniami sa súd prvej inštancie riadne vysporiadal a dospel k správne záveru, že zo strany žalovanej nedošlo k porušeniu jej povinností pri posudzovaní schopnosti žalobcu splácať poskytnutý úver a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil i s odkazom na Smernicu č. 2005/29/ES zo dňa 11. mája 2005. Žalovaná konala s odbornou starostlivosťou, pretože postupovala v súlade so zák. č. 129/2010 Z. z. i zmluvou, v ktorej si zmluvné strany dohodli, že v prípade, ak nebude môcť žalobca úver splácať, žalovaná vyhlási okamžitú splatnosť úveru (čl. I bod 5 písm. b/ zmluvy). Ak by si žalobca riadne plnil svoje povinnosti zo zmluvy a splátky splácal, žalovaná by nemala dôvod pristúpiť k zosplateniu úveru.

2.6. Odvolací súd označil za správny záver prvoinštančného súdu uvedený v odôvodnení jeho rozsudku, že žalobca nepreukázal, že by sa žalovaná na jeho úkor bezdôvodne obohatila. Okresný súd správne vyhodnotil, že posudzovaný spotrebiteľský úver nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov, žalovaná preto neprijala od žalobcu žiadne plnenie bez právneho dôvodu. Ak by žalobca spotrebiteľský úver riadne splácal v zmysle podmienok dohodnutých v zmluve, žalovaná by nemala dôvod vyzývať žalobcu upomienkami na zaplatenie dlžných splátok už v mesiaci apríl 2014 (č. l. 181 - 187 spisu) a ku dňu 11. 06. 2015 vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru (č. l. 181 spisu).

2.7. Súd prvej inštancie správne zamietol i žalobu v časti požadujúcej zaplatenie primeraného zadosťučinenia v sume 2.000 eur, keďže žalobca nepreukázal porušenie jeho práv žalovanou a svoje rozhodnutie v tejto časti aj náležite odôvodnil. Odvolací súd doplnil, že iba spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

2.8. Nebolo možné súhlasiť ani s odvolacou námietkou žalobcu, že napadnutý rozsudok je arbitrárny, nepreskúmateľný, pretože súd prvej inštancie sa dôsledne riadil ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je možné zistiť, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadrila žalovaná a aké prostriedky procesnej obrany použila. Prvoinštančný súd veľmi podrobne a jasne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, ako vec právne posúdil a odkázal i na ustálenú rozhodovaciu prax. Podľa konštantnej judikatúry súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. V danom prípade prvoinštančný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku dal odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s nárokom žalobcu a obranou proti nemu, z dôvodu ktorého odvolací súd tvrdenie žalobcu, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces tým, že napadnutý rozsudok nebol dostatočne odôvodnený, vyhodnotil ako nedôvodné.

2.9. K odvolacím námietkam žalobcu o nesprávnych skutkových záveroch okresného súdu odvolací súd

dodal, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov), by sa malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Pri hodnotení dôkazov (§ 191 CSP) súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť; uplatňuje sa zásada voľného hodnotenia dôkazov a len vo výnimočných prípadoch zákon súdu ukladá určité obmedzenia pri hodnotení dôkazov (napríklad § 192, § 193, § 205 CSP). Okolnosti namietané žalobcom v odvolaní vo vzťahu k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou prvoinštančného súdu.

2.10. K odvolacej námietke nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd po vysvetlení, čo je potrebné rozumieť pod právnym posúdením veci a čo je nesprávna aplikácia právnych predpisov uviedol, že v posudzovanej veci považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie súdom prvej inštancie za správne.

2.11. Odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok okresného súdu aj vo výroku o náhrade trov konania. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Žalovanej, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % a žalobcovi, ktorý mal v dovolacom konaní plný úspech, priznal s poukazom na § 453 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho aj okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie.

3.1 Namietol porušenie práva na spravodlivý proces spočívajúci v opomenutí určenia zo strany súdov oboch inšancií, ktoré z tvrdení strán sporu súd považuje za sporné alebo nesporné a ktoré dôkazy vykoná alebo nevykoná, v nedostatku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v porušení zachovania rovnosti strán v konaní a v nezabezpečení dôkazov v spore. Poukázal na ustálenú prax rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. mája 2022 sp. zn. 4Cdo/233/2021, publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2023 pod č. 83 (R 83/2023), z ktorého vyplýva, že podľa § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu ex officio obstará alebo zabezpečí taký dôkaz. Súd môže považovať vykonanie dôkazného prostriedku za nevyhnutné nielen vtedy, ak je to potrebné na preukázanie skutočností tvrdených slabšou stranou, ale tiež vtedy, ak je to potrebné na vyvrátenie skutočností preukázaných silnejšou stranou. Mestský súd mal vyvinúť dôkaznú iniciatívu na zistenie toho, či zmluvná podmienka Čl. III. bod 5 VOP sa považuje za klamlivú, či absencia informácie o termíne posledného dňa splatnosti mesačnej anuitnej splátky v sume 59,12 eur považuje sa za klamlivú, či bola žalovaná oprávnená si účtovať poplatky za vedenie osobného účtu a iné poplatky, či informácie o podmienkach úverovej zmluvy, zmluvy o osobnom účte a úverových zmluvných podmienkach sa odchyľujú od zákonných ustanovení, ak voľným okom sú nečitateľné pre text malého písma, či išlo o nekalú obchodnú praktiku, ak žalovaná pred uzatvorením zmluvy neoverovala bonitu dovozateľa a či žalovaná včas a riadne ponúknuté plnenie od dovozateľa prevzala v zmysle podmienok dohodnutých v predmetnej zmluve.

3.2. V ďalšej časti dovolania dovozateľ polemizoval so závermi súdov nižších inšancií týkajúcich sa čitateľnosti úverovej zmluvy. Tvrdil, že v tejto časti došlo k odklonu súdov od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP), napríklad od uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/320/2013.

3.3. V posudzovanom spore žalobca podaním zo dňa 02. januára 2020 požiadal mestský súd (v danom čase Okresný súd Bratislava I) o prejednanie náhrady trov konania v zmysle § 257 CSP. Za existujúce dôvody hodné osobitného zreteľa označil osobné, majetkové, sociálne a zárodkové pomery účastníkov konania, ktoré by odôvodňovali úplné nepriznanie trov konania protistrane. Mestský súd nevykonával procesný úkon podľa § 374 ods. 1 CSP, tým žalovanej nebola daná možnosť vyjadriť sa k novým skutočnostiam vyplývajúcich zo stanoviska dovozateľa o náhrade trov konania. Závažné procesné pochybenie zo strany mestského súdu viedlo v predmetnom prípade k vydaniu rozhodnutia, ktorým bolo vo výroku o náhrade trov konania rozhodnuté v rozpore s objektívnym skutkovým stavom. Následne

krajský súd ignoroval výklad aplikácie § 257 CSP, jeho rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené v tejto časti a tiež v obdobných veciach právne posúdil totožné skutkové zistenie odlišne. Krajský súd sa vo veci rozhodovania o náhrade trov konania odmietol ex offio oboznámiť so skutkovým stavom sociálnych pomerov, resp. existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa sťažovateľa podľa § 257 CSP (návrh žalobcu zo dňa 02. januára 2020), tým jeho pozícia, ako účastníka konania bola objektívne oslabená (m. m. III. ÚS 392/2018). Odvolací súd rozsudkom zo dňa 25. októbra 2023 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo veci náhrady trov konania, ktoré v odôvodnení nespĺňalo požiadavky/kvality dané základným právom účastníka konania na súdnu ochranu i jeho právom na spravodlivé súdne konanie. Tým odôvodnenie trov konania nedáva dovolateľovi dostatočnú odpoveď na otázku priamo súvisiacu s poskytovanou súdnou ochranou, a to na otázku, prečo odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci náhrady trov konania zmenil. Poukázal ďalej na iné rozhodnutia krajského súdu v skutkovo identických prípadoch, v ktorých rozhodol odchylným spôsobom, čím ignoroval ustanovenie § 193 CSP.

3.4. Žalobca podal v prejednávanej veci aj „druhé dovolanie“, v ktorom zopakoval svoje dovolacie námietky a zároveň doplnil, že nemožno súhlasiť s odôvodnením všeobecných súdov, pretože z odôvodnenia plynie iba dezinformácia, z ktorej vôbec nevyplýva žiadna podstatná odpoveď na otázky, či poplatky za vedenie účtu sa odchyľujú od § 9 ods. 2 písm. n) zákona č. 129/2010, ak Zmluva o úvere neobsahuje povinné poplatky za vedenie účtu č. XXXXXXXXXXXX pre čerpanie a splácanie úveru, či išlo o povinné alebo dobrovoľné zriadenie osobného účtu č. XXXXXXXXXXXX, ak iný spôsob čerpania a splácania úveru pred uzatvorením zmluvy nevyplýval z informácií ČI. 2 Štandardných európskych informácií, ani zo Zmluvy o úvere a bez bankového účtu žalovaná odmietala dňa 02. 10. 2012 uzatvoriť Zmluvu o úvere pre čerpanie a splácanie úveru, či zriadenie osobného bankového účtu č. XXXXXXXXXXXX s nežiadúcimi poplatkami bolo v súlade alebo v rozpore s nekalou obchodnou praktikou alebo s klamlivým konaním, či s klamlivým opomenutím podľa § 7 a § 8 zákona o ochrane spotrebiteľa, ak iný spôsob čerpania a splácania úveru pred uzatvorením zmluvy nevyplýval z informácií ČI. 2 Štandardných európskych informácií, ani zo Zmluvy o úvere a bez bankového účtu žalovaná odmietala dňa 02. 10. 2012 uzatvoriť Zmluvu o úvere pre čerpanie a splácanie úveru. Preto mal za to, že ide o rozpor s dobrými mravmi a výkon práv a povinností v zmysle § 3 a § 39 OZ, pretože žalovaná dňa 02. 10. 2012 doslovne dovolateľovi nanútila zriadiť osobný bankový účet. Namietal, že žalovaná nekonala s odbornou starostlivosťou a nemala oprávnenie vyžadovať od neho jednorazové splatenie úveru a tiež, že neskúmala jeho bonitu pred uzatvorením zmluvy. Nesúhlasil s názorom, že nepreukázal, že by sa žalovaná na jeho úkor bezdôvodne obohatila, pretože spornou zostala otázka, či ponúknutú splátku žalovaná riadne a včas prijala od dovolateľa.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedla, že procesným postupom odvolacieho súdu nebolo porušené právo žalobcu na spravodlivý proces. Písomné vyhotovenie rozsudku je ako celok zreteľné, jasné a zrozumiteľné, prehľadne štruktúrované a obsahuje všetky jasné a argumentačne podložené odpovede na základné otázky prejednávanej veci. Dovolanie žalobcu pramení jedine z jeho neochoty akceptovať právny názor konajúcich súdov. Právo na spravodlivý súdny proces však nie je právom na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná. Poukázala na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016. Navrhla zamietnutie dovolania v celom rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ event. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

6. Dovolateľ porušenie práva na spravodlivý proces videl v nesprávnom procesnom postupe súdov oboch inštancií, ktorý spočíval podľa dovolateľa v nesplnení povinnosti súdu uviesť, ktoré z tvrdení strán sporu považuje za sporné alebo nesporné a ktoré dôkazy vykoná alebo nevykoná, ako aj v

nedostatočnom odôvodnení súdneho rozhodnutia a porušení zachovania rovnosti strán v konaní a tiež v nezabezpečení dôkazov v spore týkajúceho sa slabšej strany.

7. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené zo zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. Podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol), a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu súdu a samotné súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu. Rozhodnutie odvolacieho súdu a jeho odôvodnenie je spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu pri tvrdenom porušení práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (II. ÚS 120/2020).

10. Dovolací súd súčasne pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

11. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozhodnutí nižších inštancií je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Z rozhodnutia oboch súdov vyplýva, na základe akých skutočností dospeli k záveru, že nárok žalobcu je nedôvodný.

12. Nesprávny procesný postup súdov v základnom konaní spočíval podľa dovolateľa aj v nesplnení povinnosti súdu uviesť predbežné právne posúdenie.

13. Podľa § 181 ods. 2 CSP po úkonoch podľa odseku 1 (najmä prednese žaloby a vyjadrenia k nej) súd

určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie vecí. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu. Podľa § 118 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“, účinného od 15. októbra 2008, pozn.) po vykonaní úkonov podľa odseku 1 (najmä prednese žaloby a vyjadrenia k nej) sudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli.

13.1. Najvyšší súd rovnako už uviedol, že cieľom ustanovenia § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je jeho cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv (7Cdo/111/2020, 1Obdo/92/2018, 2Obdo/56/2020). V uznesení sp. zn. 4Cdo/167/2012 z 28. mája 2013 najvyšší súd uviedol, že striktné nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 OSP zo strany súdu (spočívajúce v neuvedení, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné a ktoré zostali sporné) možno hodnotiť len ako tzv. inú vadu konania, ktorá sama osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f) OSP (teraz § 420 písm. f) CSP). Z judikatúry ÚS SR (sp. zn. IV. ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa ustanovenia § 118 ods. 2 OSP (predchádzajúca procesná úprava), vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci. Podobne ústavný súd vo veci sp. zn. II. ÚS 366/2018 odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, keď ani v ďalej uvedenom právnom závere Krajského súdu v Prešove nezistil porušenie namietaných práv. „Je pravdou, že prvoinštančný súd nepostupoval podľa § 181 ods. 2 CSP. Prvoinštančný súd neuviedol stranám sporu počas konania, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré súd považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná a taktiež neuviedol svoje predbežné právne posúdenie vecí. Opomenutie aplikácie § 181 ods. 2 CSP vydaním rozhodnutia vo veci samej sa konvaliduje. V rozhodnutí o veci samej prvoinštančný súd svoje názory oznámil a tým zhojil tento procesný nedostatok a prípadné odňatie práva na spravodlivý súdny proces stranám sporu. Preto tento dôvod odvolací súd nepovažuje za dôvod, pre ktorý by bolo potrebné napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie.“

14. Dovolateľ ďalej namietal nezabezpečenie dôkazov ex officio v spore týkajúcom sa slabšej strany, teda spotrebiteľa.

15. Podľa § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu ex officio obstará alebo zabezpečí taký dôkaz. Predmetné ustanovenie (systematicky zaradené do druhej hlavy Civilného sporového poriadku „Spory s ochranou slabšej strany“) predstavuje jedno z kľúčových ustanovení prelamujúce dispozičný princíp v civilnom procese s cieľom poskytnúť spotrebiteľovi čo najväčšiu mieru ochrany jeho práv garantovaných hmotným právom. Vyplýva z neho, že v spotrebiteľských sporoch súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Takýto postup je odôvodnený zvýšenou mierou ingerencie súdu ako orgánu ochrany práva do spotrebiteľských právnych vzťahov (Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016). Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením. Vykonávanie dôkazov aj bez návrhu by malo smerovať nielen k posúdeniu neprijateľnosti ustanovení spotrebiteľskej zmluvy alebo iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, na ktorých je založený nárok tvrdený v žalobe, ale malo by smerovať k posúdeniu všetkých okolností s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo inú zmluvu, od ktorej spotrebiteľská zmluva závisí (viď tiež uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/131/2019 z 31. marca 2021).

15.1. Ustanovenie § 295 CSP treba interpretovať tak, aby výsledné riešenie obstálo pred meradlom tzv. zdravého rozumu a v spoločnosti panujúcich predstáv o spravodlivosti (nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 689/2014). Preto ho nemožno vykladať izolovane, ale v spojení s ostatnými ustanoveniami zákona, zohľadňujúc úmysel zákonodarcu, zmysel právnej normy a systematicku Civilného sporového poriadku (uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/131/2019 z 31. marca 2021).

15.2. Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 7Cdo/161/2019 z 29. septembra 2020 k otázke aplikácie ustanovenia § 295 CSP zaujal stanovisko, že „...z úradnej povinnosti súdu obstaráť alebo zabezpečiť dôkaz, ktorý spotrebiteľ nenavrhoval a zároveň ktorý bol nevyhnutný pre rozhodnutie (§ 295 CSP) nevyplýva, že súd musí vykonávať ďalšie dokazovanie až dovtedy, kým „nenájde“ dôkaz podporujúci tvrdenie spotrebiteľa v spore. Takýto výklad úradnej povinnosti súdu celkom zrejme nevyplýva z ustanovenia § 295 CSP a navyše by nebol ani ústavne konformný...“.

15.3. V rozhodnutí sp. zn. 10Bdo/46/2020 z 28. októbra 2020 najvyšší súd k interpretácii ustanovenia § 295 CSP uviedol, že „...v zmysle § 295 CSP súd výnimočne môže (t. j. nie je to jeho povinnosť, ale možnosť vo výnimočných prípadoch) vykonať aj tie dôkazy, ktoré strany nenavrhli (tzv. príklon k vyšetrovaciemu princípu), ak je to potrebné pre rozhodnutie vo veci, ale iba v tých sporových konaniach, v ktorých to zákon explicitne umožňuje. Takýto postup je odôvodnený najmä v spotrebiteľských sporoch, v ktorých je zvýšená miera ingerencie súdu ako orgánu ochrany práva do spotrebiteľských právnych vzťahov. Zákonodarca to zhrnul tak, že súd sa nebude spoliehať v plnej miere na splnenie si dokaznej povinnosti spotrebiteľa, ale môže prevziať dokaznú iniciatívu sám“.

15.4. S poukazom na uvedenú dovolaciu súd konštatuje, že v zásade nie je povinnosťou súdu vykonať každý spotrebiteľom navrhnutý dôkaz, resp. „nachádzať“ bezbreho dôkazy podporujúce tvrdenie spotrebiteľa v spore, avšak na druhej strane z ustanovení zákona (§ 295 CSP) vyplýva, že ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, má potrebné dôkazy vykonať ex offio. Pokiaľ takto nepostupuje, možno s ohľadom na okolnosti tej-ktorej veci konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces.

15.5. V danom prípade dovolateľ namietal, že súd môže považovať vykonanie dokazného prostriedku za nevyhnutné nielen vtedy, ak je to potrebné na preukázanie skutočností tvrdených slabšou stranou, ale tiež vtedy, ak je to potrebné na vyvrátenie skutočností preukázaných silnejšou stranou. Mestský súd mal vyvinúť dokaznú iniciatívu na zistenie toho, či zmluvná podmienka Čl. III. bod 5 VOP sa považuje za klamlivú, či absencia informácie o termíne posledného dňa splatnosti mesačnej anuitnej splátky v sume 59,12 eur považuje sa za klamlivú, či bola žalovaná oprávnená si účtovať poplatky za vedenie osobného účtu a iné poplatky, či informácie o podmienkach úverovej zmluvy, zmluvy o osobnom účte a úverových zmluvných podmienkach sa odchyľujú od zákonných ustanovení, ak voľným okom sú nečitateľné pre text malého písma, či išlo o nekalú obchodnú prax, ak žalovaná pred uzatvorením zmluvy neoverovala bonitu dovolateľa a či žalovaná včas a riadne ponúknuté plnenie od dovolateľa prevzala v zmysle podmienok dohodnutých v predmetnej zmluve. So všetkými námietkami sa dôsledne zaoberal ako súd prvej inštancie v bodoch 18 až 29 rozsudku, tak aj odvolací súd, ktorý v bodoch 16 až 22 podrobne odôvodnil, prečo sú nároky dovolateľa nedôvodné.

15.6. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a v nadväznosti na obsah prislúchajúceho spisového materiálu dovolací súd dospel k záveru, že v danej veci súdy nižších inštancií pri svojom rozhodovaní správne zohľadnili spotrebiteľský charakter prejednávanej veci, v dôsledku čoho vo svojom procesnom postupe správne aplikovali ustanovenie § 295 CSP. Ako už bolo uvedené, predmetné ustanovenie ukladá súdu vykonať ex offio aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd môže považovať vykonanie dokazného prostriedku za nevyhnutné nielen vtedy, ak je to potrebné na preukázanie skutočností tvrdených slabšou stranou, ale tiež vtedy, ak je to potrebné na vyvrátenie skutočností preukázaných silnejšou stranou. Právo súdu nie je zákonom časovo obmedzené. Vykonávanie dôkazov v zmysle § 295 CSP má smerovať k posúdeniu neprijateľnosti zmluvných ustanovení spotrebiteľskej zmluvy a všetkých okolností súvisiacich s jej uzatvorením. Za daného stavu, súdy vykonali všetko dokazovanie potrebné na zistenie skutkového stavu veci a správne sa následne zaoberali ex offio skúmaním prijateľnosti podmienok, za ktorých bola daná zmluva o úvere uzatvorená.

16. Čo sa týka polemiky žalobcu týkajúcej sa čitateľnosti úverovej zmluvy, súdy oboch inštancií zdôraznili, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená dňa 02. októbra 2012, preto na ustanovenie § 53c Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. júna 2014 nebolo možné prihliadnuť, keď zo zmluvy je zjavné, že predmet a cena nie sú uvedené menším písmom ako iná časť zmluvy s

výnimkou názvu zmluvy a označení jej častí, keď podľa názoru okresného súdu veľkosť písma bola štandardná a zmluva je čitateľná. Pokiaľ dovolateľ poukazoval na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/320/2013 je pravdou, že tento konštatoval, že neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka môže byť nielen obsah konkrétneho zmluvného dojednaní spotrebiteľského záväzku, ale aj spôsob jeho formálneho vyjadrenia, zahrňujúci nekalé praktiky dodávateľa v procese uzatvárania spotrebiteľskej zmluvy. Avšak v tejto prejednávanej veci tiež bolo nepochybné, že text uvedený v úverovej zmluve a v úverových zmluvných podmienkach, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy, bol voľným okom nečitateľný. Veľkosť písma bola tak minimálna, že bolo reálne nenaplniteľné, aby sa priemerný spotrebiteľ dokázal čo i len oboznámiť s dotknutým textom, nie to ešte mu porozumieť a vyhodnotiť jeho dôsledky dopadajúceho na neho ako spotrebiteľa. Preto dovolateľom citované rozhodnutie nie je použiteľné pre odlišný skutkový stav na posúdenie tejto veci.

17. V súdnej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP, keď mal za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Dovolací súd je toho názoru, že odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k prijatému rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za zjavne neodôvodnený. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia má náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke, odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. V súdnej veci sú z rozhodnutia odvolacieho súdu zrejmé úvahy, ktoré ho viedli k potvrdeniu záveru súdu prvej inštancie o potrebe zamietnutia žaloby. Odvolací súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a s odvolacími námietkami dovolateľa. Náležite vysvetlil, že v prípade zriadenia bežného účtu pre žalobcu išlo o iný záväzkovo právny vzťah a posúdenie týchto podmienok nebolo predmetom tohto konania. Obsahom namietaného znenia čl. III. bod 5 Všeobecných obchodných podmienok bolo, že v prípade, ak si dlžník (spotrebiteľ) vyberie splácanie úveru inkasným spôsobom, veriteľ (banka) zabezpečí účtovanie jednotlivých platieb z osobného účtu dlžníka uvedeného v úverovej zmluve. Žalobca si zaviazal splácanie poskytnutého úveru bankovým inkasom z osobného účtu. Podpisom zmluvy potvrdil, že sa so všeobecnými obchodnými podmienkami oboznámil a ak k nim mal výhrady, mal tieto vzniesť pred podpisom zmluvy, čo neurobil. Preto nešlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá by sa odchyľovala od zákona a bola v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, alebo vytvárala značnú nerovnováhu v postavení strán.

17.1. Zároveň súdy konštatovali, že úver nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov, pretože zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru obsahuje podstatné náležitosti vymedzené v § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. v znení aktuálnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s tým, že v zmluve sú určené termíny prvej a poslednej splátky, ako aj termín splatnosti mesačnej splátky (istiny a úroku) presne a zrozumiteľne (čl. I bod 1. a 4. zmluvy). Na zmluve je dokonca termín prvej a poslednej splátky zvýraznený, takže niet žiadnej pochybnosti o tom, kedy sú tieto splátky splatné (dňa 2. 1. 2013 a dňa 2. 10. 2015). Čo sa týka námietky dovolateľa ohľadom poplatkov za vedenie účtu okresný súd vysvetlil, aké poplatky podľa zmluvy bola žalovaná oprávnená účtovať. Žalobca mal u žalovanej zriadený aj osobný účet, z ktorého ak žalovaná účtovala poplatky, tak len spojené s týmto účtom. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku správne rozpísal jednotlivé obraty na tomto účte.

17.2. Vo vzťahu ku skúmaniu bonity dovolateľa je potrebné uviesť, že sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre neskúmanie bonity dlžníka (spotrebiteľa) bola do zákona č. 129/2010 Z. z. (správne č. 129/2010, pozn.) zavedená až novelou účinnou ku dňu 01. 01. 2013, ale zmluva o

poskytnutí spotrebiteľského úveru bola uzatvorená dňa 12. 10. 2012 s tým, že obsah odbornej starostlivosti korešponduje aj s vymedzením tohto pojmu v čl. 2 písm. h/ Smernice č. 2005/29/ES zo dňa 11. 05. 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľovi na vnútornom trhu, podľa ktorého odborná starostlivosť je úroveň špeciálnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od obchodníka pri jeho konaní voči spotrebiteľom, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňujúcej sa v oblasti obchodníckej činnosti. Zákon o spotrebiteľských úveroch ukladá spotrebiteľovi povinnosť poskytnúť veriteľovi údaje umožňujúce posúdiť veriteľovi jeho schopnosť splácať úver. Žalobca v žiadosti o flexipôžičku - bezúčelová zo dňa 30. 09. 2012 uviedol, že je rozvedený, k počtu vyživovaných detí uviedol 0, že je ekonomicky neaktívny a jeho čistý príjem je vo výške 280,60 eur, iné záväzky ani zrážky zo mzdy na základe súdneho rozhodnutia vykonávané nemá a predložil potvrdenie Sociálnej poisťovne o výpláte dôchodkových dávok mesačne vo výške 280,60 eur. Predmetom spotrebiteľského úveru bola suma 1.500 eur s lehotou splatnosti 36 mesiacov, pri mesačnej splátke 59,12 eur, čo bolo dôvodné vyhodnotiť tak, že u žalobcu je potenciál uvedený úver splácať a je reálne, že počas trvania zmluvného vzťahu žalobca bude schopný svoj záväzok z úveru plniť.

17.3. Žalobca nepreukázal, že by sa žalovaná na jeho úkor bezdôvodne obohatila. Z predložených listinných dokladov naopak vyplynulo, že zo strany žalobcu bola v súvislosti s poskytnutým spotrebiteľským úverom uhradená iba suma 1.483,52 eur, keď podľa výpisov z účtu žalobcu č. R. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, typ spotrebný úver, bolo v období od 02. 01. 2013 do 30. 12. 2016 realizované inkaso splátok úveru žalovanou spolu v sume 827,82 eur a v hotovosti bola na úver žalobcom uhradená spolu suma 652,69 eur; žalobca neuhradil ani istinu poskytnutého úveru vo výške 1.500 eur. Žalobcom uvádzaná suma úhrady úveru je len súčet vkladov na jeho bežný účet, ktorý je v súvislosti s úhradou poskytnutého úveru irelevantný. Potvrdenia o realizovaní vkladov na bežný účet preukazujú jedine to, že žalobca vložil na svoj bežný účet hotovosť, finančné prostriedky, ale nepreukazujú, že týmito finančnými prostriedkami aj splatil poskytnutý úver, resp. že ho nimi splácal. V úverovej zmluve bolo dohodnuté splácanie úveru formou bankového inkasa z bežného účtu, ktoré mohlo byť realizované len v prípade, ak na bežnom účte žalobcu bol dostatok finančných prostriedkov, čo ale v jeho prípade nebolo.

17.4. Odvolací súd tiež zdôraznil, že súd prvej inštancie správne zamietol i žalobu v časti požadujúcej zaplatenie primeraného zadosťučinenia v sume 2.000 eur, keďže žalobca nepreukázal porušenie jeho práv žalovanou a svoje rozhodnutie v tejto časti aj náležite odôvodnil. Zároveň doplnil, že iba spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

18. Vo vzťahu k námietke dovolateľa týkajúcej sa rozhodnutia odvolacieho súdu o náhrade trov konania, kedy tento neaplikoval ex offio ustanovenia § 257 CSP dovolací súd dodáva, že je síce pravdou, že odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že žalovanej priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %, avšak následne bolo uznesením Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 22. februára 2024 sp. zn. B1-16Csp/27/2016 rozhodnuté o konečnej výške trov konania tak, že žalovanej súd náhradu trov odvolacieho konania neurčuje (výrok I.), nakoľko jej v konaní žiadne trovy nevznikli. Z toho teda vyplýva, že pri konečnom rozhodnutí o trovách konania k žiadnej ujme na strane dovolateľa nedošlo.

19. Dovolací súd uzatvára, že dovolanie namietajúce vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné, a preto vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

20. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP) dovolací súd trov dovolacieho konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy nevznikli.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.